STOSUNKI POKREWIEŃSTWA
(VERWANDTSCHAFTSVERHÄLTNISSE)

WALDEMAR
GRZEBIEŃ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka niemieckiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Strona redakcyjna

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Witkowska

Recenzja merytoryczna – dr Danuta Koper
Agnieszka Szawan-Paras
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Temat lekcji

Stosunki pokrewieństwa (Verwandtschaftsverhältnisse)

Klasa/czas trwania lekcji

III/45 minut

Cel ogólny

- Rozwijanie zasobu środków gramatycznych, leksykalnych, ortograficznych oraz fonetycznych.
- Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- wymienia stopnie pokrewieństwa,
- odmienia rzeczownik w dopełniaczu,
- mówi, kto jest kim w jego rodzinie,
- rysuje i omawia drzewo genealogiczne jego rodziny.

Metody/techniki/formy pracy

- praca indywidualna,
- praca w parach.

Środki dydaktyczne

- karta pracy (dostosowana do potrzeb uczniów z SPE): przykładowy schemat rodziny Berger i stosunków pokrewieństwa między nimi, np. Hans Brinkmann + Sabine Brinkmann (geb. Altmann), Werner Brinkmann + Hannelore Brinkmann (geb. Klinsmann), Konrad Wehner + Beate Wehner (geb. Brinkmann), Anita Brinkmann, Rüdiger Brinkmann + Marion Brinkmann (geb. Berger), Anna Brinkmann und Andreas Brinkmann,
- tablica kredowa,
- laptop i rzutnik multimedialny,
- słowniki.

Opis przebiegu lekcji

- Nauczyciel podaje cele lekcji.
- Nauczyciel prosi uczniów o podejście do tablicy i napisanie znanych już określeń stosunków pokrewieństwa.
- Uczniowie zapisują najprawdopodobniej te najprostsze, np. Vater, Mutter, Sohn, Tochter, Oma (Großmutter), Opa (Großvater), Onkel, Tante, itd.
- Nauczyciel rozdaje karty pracy. Uczniowie formułują zdania, np.:
  - Werner Brinkmann ist der Sohn von Hans und Sabine Brinkmann.

  - Anita Brinkmann ist die Tante von Anna und Andreas Brinkmann., itd.
- Nauczyciel wyświetla na ekranie rzutnika kolejne, rzadziej używane określenia stosunków pokrewieństwa, np.: Nichte, Neffe, Urgroßvater, Urgroßmutter, Cousin, Cousine, Schwager, Schwägerin, Schwiegervater, Schwiegermutter (Schwiegereltern), itd.
- Uczniowie objaśniają, kim są te osoby, np.:
  - Die Nichte ist die Tochter der Schwester oder des Bruders.
  - Der Neffe ist der Sohn des Bruders oder der Schwester.
  - Der Urgroßvater ist der Vater des Vater oder der Mutter.
- Powyższe definicje zostają zapisane na tablicy.
- Nauczyciel zwraca uwagę na częste użycie rzeczowników w dopełniaczu. Uczniowie starają się sformułować regułę odmiany rzeczownika w dopełniaczu.
- Nauczyciel wyświetla na ekranie rzutnika tabelkę odmiany rzeczownika po rodzajniku określonym z podaną odmianą w mianowniku, celowniku i bierniku. Z pomocą uczniów zostają uzupełnione formy dopełniacza.
- Uczniowie tworzą pary i wyjaśniają sobie nawzajem relacje panujące w ich rodzinach, np.: Onkel Marcin ist der Bruder meiner Mutter. Kasia ist die Frau meines Bruders. Oma Krystyna ist die Mutter meines Vater und die Frau meines Großvaters.
- Zadanie domowe: Uczniowie mają narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny i przygotować się do jego prezentacji na następnej lekcji.

Komentarz metodyczny:

Formułując definicje, kim są Neffe, Nichte, Urgroßvater, Cousine, itp. uczniowie nie znają jeszcze zasad odmiany rzeczownika w dopełniaczu. Są więc skazani na własną intuicję oraz pomoc nauczyciela, który będzie poprawiał rodzajnik. Chodzi o to, by w umyśle ucznia pojawiło się pytanie, dlaczego używa się takiego a nie innego rodzajnika. Uczeń będzie zmotywowany do szukania rozwiązania problemu, który nagle się pojawił na jego drodze. Trudno zmotywować ucznia ogólnym stwierdzeniem, że dziś pozna sposób odmiany rzeczownika w dopełniaczu. To zbyt abstrakcyjne stwierdzenie, a przypadek uczniowi w tej chwili zupełnie niepotrzebny. Dlatego należy przedstawić mu jakiś problem do rozwiązania, do którego on nie posiada narzędzi. Wtedy będzie ich potrzebował i będzie maksymalnie skoncentrowany, by je poznać. A samodzielnie sformułowaną regułę lepiej zapamięta.

Jeśli zostanie wystarczająco dużo czasu uczniowie powinni przepisać tabelkę z odmianą rzeczownika do zeszytu lub tylko uzupełnić w tabelce już posiadanej

formy dopełniacza. W innym przypadku nauczyciel może przesłać uczniom tabelkę za pomocą poczty elektronicznej i polecić przepisanie jej w domu. W przypadku większości ludzi zapisanie czegoś pozwala to lepiej zapamiętać.

Na następnej lekcji uczniowie będą prezentować drzewo genealogiczne swojej rodziny. Za jego prawidłowe przygotowanie mogą otrzymać ocenę. W przypadku dużej ilości błędów powinni otrzymać możliwość nadrobienia braków i ponownej prezentacji ćwiczenia.

Przy ocenianiu drzewa genealogicznego przygotowanego przez ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi nie należy oceniać tempa mówienia ani strony graficznej pisma.